

Качеството на храните в ЕС налага двойни стандарти в отделните държави

Автор(и): Растителна защита
Дата: 13.03.2017 Брой: 3/2017

Страните от Вишеградската група искат в ЕС да се предприемат мерки за несправедливото деление на европеца по качество на храната. Срещата на четирите държави - Словакия, Чехия, Унгария и Полша през миналата седмица даде началото на процедурата по обсъждане на двойните стандарти на храните в съюза. Въпросът беше повдигнат и на срещата на 6-ти март на Съвета по земеделието на ЕС, където българският министър на земеделието и храните проф. д-р Христо Бозуков призова за решение, включващо промени в законите за защита на потребителите и безопасността на храните. Вследствие на което в България ще започне проучване на опита на държавите от Вишеградската четворка, разпоредено от изпълнителния директор на БАБХ д-р Дамян Илиев. След анализа ще бъде разработен конкретен план за действие, като се вземе предвид и спецификата на националния пазар.

Консумацията на определени храни през последните години нараства еднакво и в западната и в източната част на Европа. Все повече утвърдени марки стъпват на източните пазари и за съвсем кратко време успяват да натрупат предвидените печалби. На практика визуално вече няма никаква разлика дали купувачът се намира в супермаркет в Берлин, Мадрид, Будапеща или София. Но глобалното уеднаквяване на търсенето на пазара по никакъв начин не може да спре потока от пазаруващи европейци по старите граници на Европа. Всяка събота групи от австрийци пълнят кошниците си с продукти в Братислава, Бърно или малките унгарски градчета покрай някогашната граница, защото е с пъти по-евтино. Обратно към Виена се стичат

тълпи от страните от вишеградската група, защото на Запад стоките са по-качествени, имат друг вкус и съставките им са различават от тези, които са посочени на етикетите в техните хранителни магазини. Парадокс или не, двойните стандарти в съюза, с единен и общ пазар, са добре използвана политика.

Миналия месец министерството на земеделието в Словакия сравни 22 продукта от една и съща марка, купени в Братислава и в два австрийски града, и откри, че половината от тях се различават по вкус, състав, а дори и по външен вид. Най-често това се наблюдава в соковете от портокал, които в Словакия несъдържат истински сок за разлика от тази, купени в Австрия, информира Татяна Янцарикова за Reuters.

Компаниите от своя страна обясняват различните съставки в стоките, продавани на източните пазари, с местния вкус и предпочитания. Производителите намаляват най-скъпите съставки в стоките, за да направят цените по-достъпни и да защитят печалбите си в страните от Централна и Източна Европа, където доходите остават по-ниски в сравнение със старите членки на ЕС. Големите мултинационални компании разчитат и на поведенческите практики при населението, известно със своя органичен избор по време на политическия си режим преди почти 30 години. Според тях предпочитанията са ориентирани към количеството за сметка на качеството.

Един продукт с две лица - практиката е напълно законна в ЕС

Първото публично твърдение за несъответствие в качеството на едентични продукти беше отправено през 2011 г. от словашката потребителска асоциация. По тяхна идея са изследвани 6 продукта на водещи марки като "Кока-кола", "Милка", "Котани", "Нескафе" и др. и при някои от тях се установява разминаване в съставките. По същото време в София на среща в земеделското министерство тогавашният министър Мирослав Найденов обръща внимание на проблема с храните, предназначени само за Централна и Източна Европа, но по темата не се предприемат никакви конкретни мерки.

През 2015 г. чешкият евродепутат Олга Сехналова представи изследване на Пражкия университет по химия и технологии относно различията в храни от един и същ бранд на изток и на запад. Последваха редица лабораторни тестове, които показват отклонения в хранителното съдържание на продуктите от една и съща марка.

Само че тази практика е законна в ЕС, защото съставките са обявени и изписани на етикетите. Реално тези храни и напитки не са опасни за потребителя. Законът не изисква еднакво съдържание, а надлежно изброяване на всички (не)позволени съставки на етикета на стоката.

Вишеградската група и ЕК

Четирите държави искат от ЕК да разгледа проблема и да приведе регулациите в такъв вид, че да не позволяват разминаването на съдържание при идентични продукти в различни страни членки.

На срещата на земеделските министри Европейската комисия се ангажира с представената ситуация и определи двойния стандарт на продуктите в Съюза за недопустим. За да се направи реално сравнение с качеството на храни, предлагани в Западна и Централна и Източна Европа, в това число и България, е нужен мониторинг на продукти от една и съща марка, които се предлагат от една и съща търговска верига, но в различни страни. Затова Комисията ще изготви списък с група храни, които ще бъдат изследвани.

България подкрепя протеста на четирите държави и се обявява против двойния стандарт на храните и напитките в ЕС

За контролен орган, който ще провежда мониторинг на продуктите с двоен стандарт на територията на страната, е избрана Българската агенция за безопасност на храните. За БАБХ е от съществено значение храните, предлагани на пазара, да са безопасни за консумация и да се редуцират несъответствията в качеството на храните на общия европейски пазар. За предстоящото Председателство на Съвета на ЕС един от приоритетите на България ще бъде "Измамите с храни" и заблуждаващите практики, обявиха от пресцентъра на БАБХ.

На срещата на 6 март на Съвета по земеделието на ЕС министърът на земеделието и храните проф. д-р Христо Бозуков подчерта, че влагането на по-евтини суровини и различна пропорция на използваните съставки и едновременно с това предлагането на произведените храни на цени като на висококачествените продукти е явна злоупотреба с доверието на потребителите към дадена търговска марка.